

ESG REPORTING *s PODNĚTY Z KONFERENCE MPO A RADY KVALITY ČR*

ČSJ RS 8. 10. 2024

Ing. Antonín Košťák kostak.antonin@volny.cz

Udržitelnost - udržitelný rozvoj

UDRŽITELNÝ ROZVOJ JE NUTNOST!!!

- **států** – vyžadovat/vynucovat ochranu ŽP a lidských práv, a **řešit** jejich porušení
- **podniků** respektovat ŽP a lidská práva
- **bank** - klíčová role při financování

**JIŽ TO NENÍ DOBROVOLNOST, JE TO POVINNOST
PRÁVNÍ, ZÁKONNÁ, VYMAHATELNÁ**

Přesvědčování o potřebě udržitelnosti – málo účinné

Legislativa GRI - Global Reporting Initiative

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/95/EU **– vyžadující uvádění nefinančních informací a informací** **týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a** **skupinami**

A další předpisy EU upravené pro prověrky firem na reporty výkaznictví udržitelnosti (ESRS), povinné od r. 2024. Uvádí minimální požadavky na environment a podávání zpráv o lidských právech, řízení a správy společností (*právní, ekonomické, finanční či technické prověrky společnosti na předmět transakce („target“)*, a zapojení zúčastněných stran.

Legislativa a normy v češtině

CSRD - 2020/852 (EU) je v češtině

ČSN EN ISO 14064-1 Skleníkové plyny - Část 1: Specifikace s
návodem pro stanovení a vykazování emisí a propadů skleníkových
plynů pro organizace - Vydal ÚNMZ v září 2019 v *angličtině*

Prováděcí předpis – implementační návod a metodika stanovení
požadovaných údajů a aspektů, způsobu sledování, výpočtu a
reportingu

NENÍ A ZŘEJMĚ NEBUDE

**Důvod: nesourodost a odlišnost vykazujících společností, různost
rozsahu a obsahu reportu.**

8. Ročník Národní konference kvality a udržitelnosti

Pořadatel: MPO ve spolupráci s Radou kvality ČR.

Ve 3 blocích předneseno 15 přednášek

Všechny přednášky – důraz na důležitost a nezbytnost snižování uhlíkové zátěže, postoje našich státních orgánů a další podněty.

Poslední 3 přednášky – podnikové úspory

*Zde jen výběr některých podnětů a myšlének z přednášek –
podrobně v kompletní prezentaci konference na:*

<https://www.narodniportal.cz/8-narodni-konference-kvality-a-udrizitelnosti/>

V této prezentaci jsou použity i některé formulace z přednášek konference

Výběr z přednášek konference

Cirkulární ekonomika

- ❖ Požadavky na obsah recyklátů a na ekodesign výrobků pro zajištění udržitelných výrobků jako standardu.
- ❖ Výčet směrnic a nařízení EU
- ❖ Specifické požadavky na výroby

Výběr z přednášek konference

ESG reporting v podnikové praxi – dle legislativy EU

- ❖ Implementace do zákonů ČR (i účetnictví) – fáze
- ❖ Rozsah, působnost a výjimky
- ❖ Obsah, formát a standardy zpráv o udržitelnosti
- ❖ Taxonomie posuzování udržitelnosti – pro banky k hodnocení zelených projektů
- ❖ **Ověřování zpráv o udržitelnosti** – ujištění o věcné správnosti dat a údajů a soulad reportu s taxonomií a právními nařízeními EU

Výběr z přednášek konference

Podniková udržitelnost - udržitelný rozvoj - důvod

Růst světové populace:

14 století	- 350 mil.
1765	- 770 mil.
1804	- 1 miliarda
2024	- 8 miliard

Prudký růst záboru volné půdy a lesů.

Prudký růst životní úrovně - spotřeby jednotlivce – potravin, energií a spotřebních materiálů

Prudký růst podnikání, spotřeby materiálů, energie

Výběr z přednášek konference

Měření a prokazování udržitelnosti

- ❖ Co reportovat a v jaké struktuře
- ❖ Jak zařazovat zdroje emisí do Scope 1, 2, 3
- ❖ Sběr dat a výpočet uhlíkové stopy
- ❖ Udržitelná investice a zelené financování
- ❖ EU taxonomie pomáhá bankám hodnotit zelené projekty-
investice = připravenost firmy na rizika tedy na budoucnost
- ❖ Dekarbonizační plán firmy

Výběr z přednášek konference

ESG a kybernetická bezpečnost

- ❖ Posoudit, které údaje z hlediska bezpečnosti firmy možno zveřejnit
- ❖ Zajistit (kyber)bezpečnost společnosti =
zabránit úniku dat a údajů, a zajistit jejich odolnost a integritu.
Jsou ohrožené ztrátou, narušením, deformací, odcizením –
útokem, nahodile nebo nedbalostí.

Neuvedené přednášky konference

Uváděly převážně informace obecného charakteru, představení a prezentace firmy/organizace kterou přednášející zastupoval, pohledy a postoje své společnosti k uplatňování ESG, firemní úspěchy s transformací činností/procesů projevenou v úsporách a tím ve snížení jejich podílu na emisích a kladném vlivu na jejich ekonomiku

V prezentaci jsou použity i některé formulace z těchto přednášek konference

- › Představuje a vyvolá zvýšenou administrativní zátěž zvláště malých a středních firem.
- › Proto hledat optimální řešení – stanovit **system**, který bude plnit požadavky legislativy EU s co nejnížší byrokratickou zátěží - plnit cíle a principy v oblasti klimatu, v sociálních otázkách a při vedení podniků tak, aby proces reportingu byl co nejméně administrativně náročný.

Důvod - záměr nefinančního ESG reportingu

1. **E** - Identifikovat čím a kde škodíme/můžeme pomoci ŽP
2. **S** - Identifikovat čím a kde škodíme/můžeme pomoci sociálním vztahům uvnitř i vně firmy
3. **G** - Identifikovat čím a kde škodíme/můžeme pomoci stávajícímu řízení podnikání, netransparentnosti, neodpovědným investicím
 - Hledat zatěžující aspekty, zjistit zda a jak s nimi bojujeme, zajistit zlepšení tam, kde škodíme nejvíc a postupně dál zlepšovat.
 - Důležitý dokument stakeholderům pro hodnocení investičních předpokladů nefinančních rizik a udržitelnosti firmy.

Povinná firma

Povinnost reportovat ESG když:

- a) jsou její cenné papíry obchodované na regulovaných trzích na burze
- b) splňuje alespoň 2 ze 3 těchto kritérií:
 1. má více než 250 zaměstnanců
 2. má čistý obrat minimálně 1 miliardu korun
 3. vlastní aktiva v rozvaze vyšší než 500 milionů korun.

Od kdy reportovat?

- Povinná společnost s více než 250 zaměstnanci → v 1. čtvrtletí r. 2026 za rok 2025 s referenčními daty roku 2024
- **Malý nebo střední podnik → v IQ. 2027 údaje za r. 2026 s referenčními daty za min. r. 2025**
- Rizikový sektor z hlediska klimatu (např. zemědělství) → za r. 2026
- Vyžadovaný důležitým zákazníkem - ihned

ESG reporting

- › Report bude vyžadován strojově čitelný.
- › Má být uspořádán jako konsolidovaná zpráva – i za pobočky společnosti.
- › **Report ESG bude externě auditován.**
 - Budou organizace které budou **pravidelně od r. 2028 kontrolovat pravost a úplnost reportu** – pravdivost údajů a dodržení požadavků směrnic EU. *(Analogie k ISO systémům a certifikaci – ale povinně)*
 - Zpočátku mírně, **postupně budou přitvrzovat.**

SYSTÉMOVÝ POSTUP přípravy reportingu

Předepsat - vystavit předpis (analogie s ISO systémy) s metodikou, která by měla být neměnná pro srovnatelnost časové řady výsledků

- ✓ Které údaje/data sledovat a analyzovat v E, S, G
- ✓ Co ze sledovaných dat/údajů zveřejnit
- ✓ Způsob vyjádření dat číselné/grafické/slovním popisem
- ✓ Které údaje reportovat analyticky, které souhrnně
- ✓ Vlastní činnost/postup sběru dat/údajů
- ✓ Prověření dat/údajů – kontrola platnosti/správnosti/úplnosti
- ✓ Analýza dat/údajů - stavu, úrovně
- ✓ Návrh reportu s návrhem na řešení (plánu zlepšení)
- ✓ Předání analýzy vedení k odsouhlasení
- ✓ Projednání a schválení obsahu reportu (přezkoumání vedením)

Report Ekologie

EKOLOGIE NENÍ JEN UHLÍKOVÁ STOPA.

Nutno brát v úvahu

- Klimatické změny
- Biodiverzitu a ekosystémy
- Vodu a mořské zdroje
- Zdroje energetické, materiální
- Cirkulární ekonomiku
- Znečištění, odpady

Zpochybňování vlivu skleníkových plynů

Vliv skleníkových plynů vytvářených člověkem na život na zemi je **prokázaný** stovkami odborných studií ověřených **nezávislými** vědeckými ústavy.

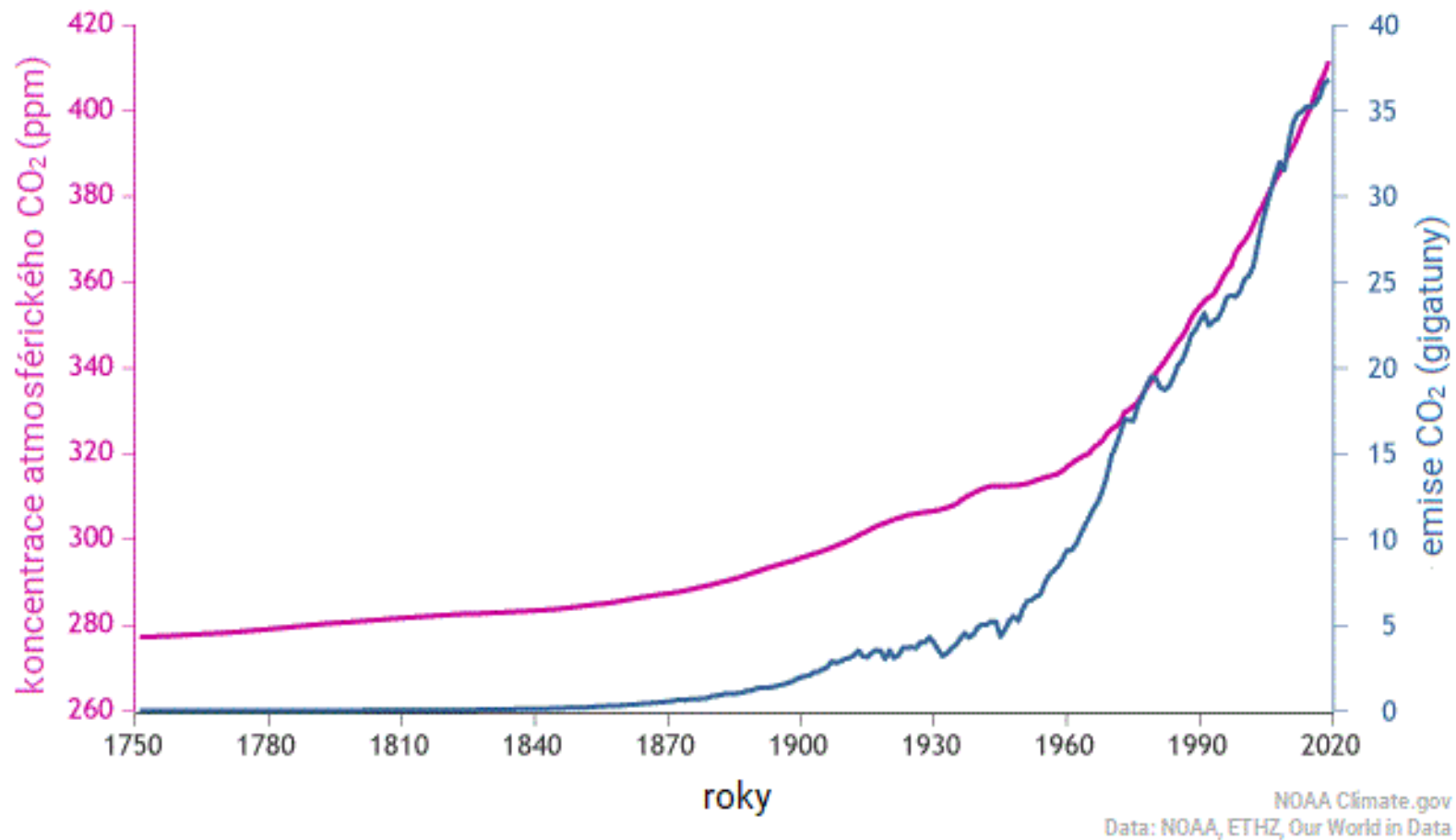
To však zpochybňují někteří popírači tohoto jevu argumentem, že oteplování je periodická změna klimatu, a to bez ověření a prokázání vědeckou prací.

Neověřené zdroje, nemají kredibilitu

Emise skleníkových plynů přepočtené na CO₂
a jejich koncentrace v atmosféře, vzniklé lidskou činností

<https://onlineschool.cz/ekologie/sklenikovy-efekt/>

CO₂ v atmosféře a jeho roční emise (1750-2019)

Report Ekologie

Obsah, činnost a metodika

- Určit zdroje emisí skleníkových plynů ve firmě – analýza stávajícího stavu
- Jaké environmentální složky/data/údaje sledovat
- Četnost sběru dat, četnost reportu(ů)
- Kdo sleduje data/údaje (objem, spotřeba), na jakém dokumentu
- Které údaje vykazovat číselně, které slovně
- Které přepočítat na jednotnou bázi CO₂, zařazení do Scope 1, 2, 3
- Stanovení emisních faktorů jednotlivých zdrojů a přepočet na ekvivalent CO₂
- Výpočet CO₂ zátěže i za detašovaná pracoviště
- Zpracování (roční) zprávy/reportu ESG, čísla, grafy, komentář
- Plán/závazek ke zlepšení ochrany ŽP - snížení emisí

E - Skleníkové plyny

Skleníkové plyny snadno propouštějí sluneční záření k povrchu Země, ale ztěžují jeho únik zpět do vesmíru, což má za následek oteplování.

Vyvolané lidskou činností

oxid uhličitý (CO_2), metan (CH_4), oxid dusný (N_2O), ozón (O_3), fluorované uhlovodíky (HFC), perfluorované uhlovodíky (PCF), fluorid sírový (SF_6) a fluorid dusitý (NF_3)

**Ohrožují zachování života na zemi a je nutné jejich zdroje snížit.
A začít musí bohatá část světa.**

Uhlíková stopa výrobku - Product Carbon Footprint

FÁZE ŽIVOTNÍHO CYKLU VÝROBKU na CO₂

- ▼ Primární suroviny
- ▼ Doprava surovin
- ▼ Zpracování, odpady
- ▼ Obaly
- ▼ Distribuce
- ▼ Likvidace, odpady

Na zpracování/výrobu produktu je zpravidla malé % CO₂
Spotřebitel má největší vliv na velikost uhlíkové stopy.

PROJEVY SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ - KLIMATICKÉ ZMĚNY

Více tepelné energie → vyšší teplota → sucho → neúroda → toxicita půdy → tání ledovců → ohřátí vody → větší objem vody → vyšší hladiny oceánů → potápění pobřeží (i čerpáním spodních vod, vahou mrakodrapů New York 1-2 mm/rok) → změny mořských proudů → okyselování oceánů → víc větru, bouří, hurikánů, tajfunů → el Niño → záplavy

Vykazování emisí dle GHG protokolu

GHG Protokol pro výpočet a reporting zavedl dělení zdrojů emisí souvisejících s činností podniku do tří oblastí:

Scope 1 (přímé emise) – z aktivit, procesů a zdrojů ve vlastnictví a ovládané a řízené daným podnikem, nad kterými má kontrolu, které může ovlivnit např. změnou zdroje, dodavatele energií či komodit.

Scope 2 (nepřímé emise z energie) – emise spojené se spotřebou nakupované energie (elektriny, tepla, páry či chlazení), které nevznikají přímo v podniku, ale jsou důsledkem aktivit podniku

Scope 3 (další nepřímé emise) – emise, které jsou součástí/následkem aktivit podniku a které vznikají ze zdrojů mimo kontrolu či vlastnictví podniku, (např.

emise dodavatelské - odběr a využití nakupovaných materiálů, doprava paliv, prodej a servis, služební cesty letadlem, ukládání odpadu na skládku, nákup a doprava materiálu třetí stranou atp.)

E report - zahrnutí zátěže dodavatele

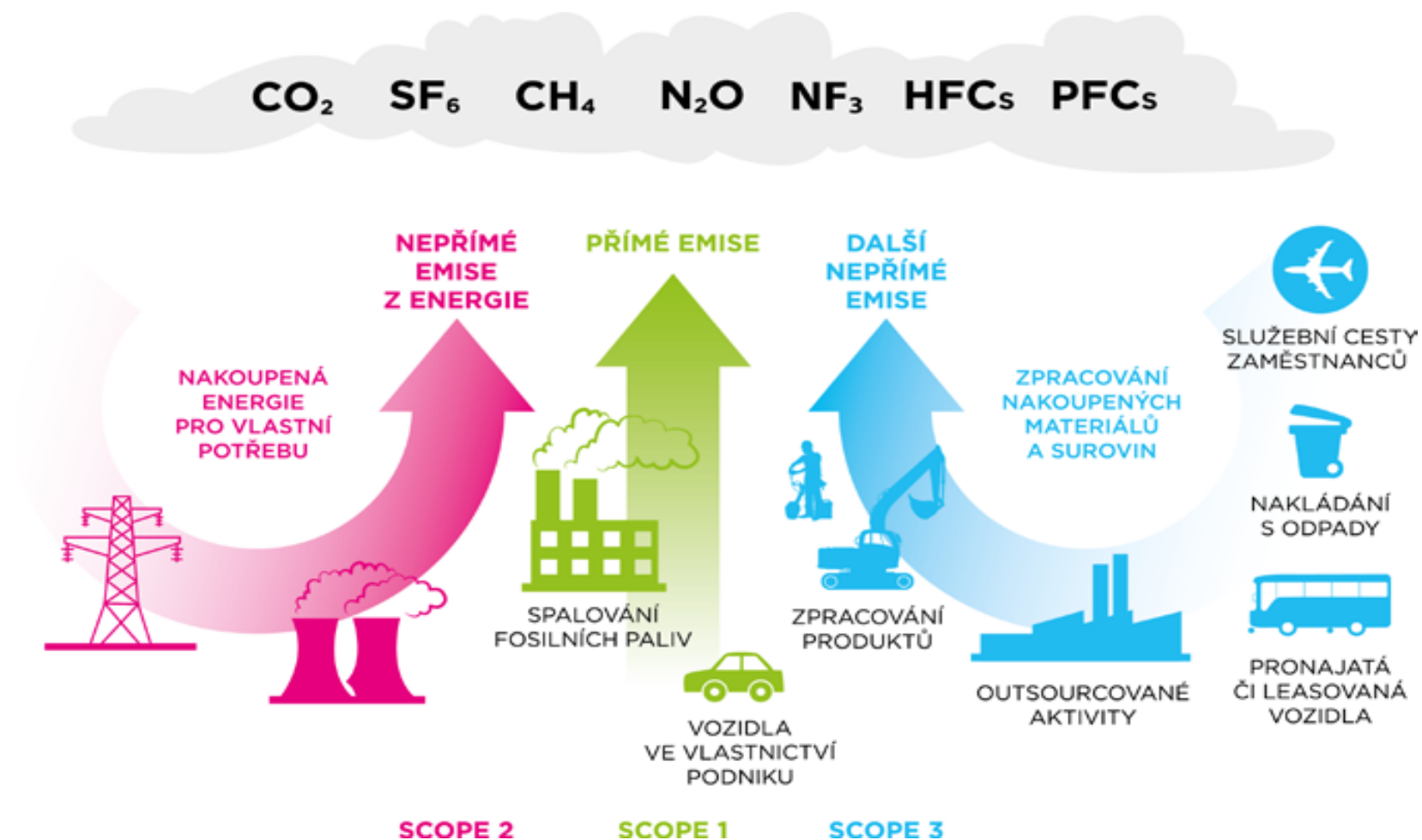
ČSN EN ISO 14064-1:2018 str. 21 vyžaduje do reportu do Scope 3 zahrnout příslušnou zátěž/náklad uhlíkové stopy dodavatele

(dle dodávaného výrobku)

- získat u dodavatele
- vypočítat z materiálu dodávky
- odhadnout

Není jasné jak započítávat pro nákup-prodej a nákupy pro výrobu produktu k prodeji

Přehled pro vykazování emisí dle GHG protokolu

Podklady pro analýzu

Skleníkový plyn	Chemická značka	Zdroje (z lidské činnosti)	GWP ekvivalent CO ₂
Oxid uhličitý	CO ₂	Spalování fosilních paliv a biomasy (80 %); odlesňování; aerobní rozklad organických látek; eroze	1
Metan	CH ₄	Anaerobní rozklad organických látek, spalování biomasy a skládky odpadů (5%); zpracování zemního plynu a ropy, uhelné zdroje, úniky plynu, chov dobytka , pěstování rýže (25 %).	25
Oxid dusný	N ₂ O	Zemědělská činnost, výroba kyseliny dusičné a adipové, spalovací procesy, raketová a letecká technika.	298
Fluorované uhlovodíky	HFC	Průmyslové procesy, náhrada freonů v chladicích a klimatizačních zařízeních, hnací plyny – hasící přístroje, čisticí látky, pěnidla.	650 – 14 800
Perfluorouhlo vodíky	PFC	Chladicí zařízení, průmyslové procesy, výroba hliníku a polovodičů, léčiva, kosmetika.	6 500 – 23 000
Fluorid sírový	SF ₆	Elektrotechnický průmysl, tavení hořčíku a hliníku.	22 800 – 23 900
Fluorid dusitý	NF ₃	Výroba plazmových obrazovek, solárních panelů a displejů z kapalných krystalů, selektivní činidlo.	17 200

GWP - Global warming potential říká, kolik kg CO₂ by mělo na skleníkový efekt stejný vliv jako 1 kg daného plynu.

E - zdroje emisí

Identifikovat zdroje emisí firmy, **zjištění/stanovení emisního faktoru** se záměrem snižování CO₂ stopy:

- Spotřeba a využití el. energie
- Spotřeba a využití plynu a fosilních paliv
- Spotřeba a využití pohonných hmot
- Spotřeba a využití zdrojů vody
- Nakupované služby, doprava i lodní
- Materiálové hospodářství - tvorba odpadů

ŘEŠENÍ = OMEZME SPOTŘEBU OSOBNÍ I FIREMNÍ

- Za posledních 100 let se počet obyvatel planety zvýšil cca 5-6x, ale spotřeba se zvýšila více než 100x.
- Všechny produkty i služby představují zdroj skleníkových plynů
- Čím víc je nakupujeme a spotřebováváme, tím víc se podílíme na karbonizaci ovzduší!!!!

Ušetřená 100.- má stejnou hodnotu jako 100.- vydělaná!

Nekoupené (ušetřené) zboží představující 1t CO₂ ušetří stejnou 1t CO₂ v ovzduší, a nemuselo být vyrobeno a následně z imisí dekarbonizováno.

Ekonomická příležitost – vydělávat na ekologičnosti

ŠETŘIT - snížit spotřebu

- ❖ **Energií – elektrické, tepla, plynu, benzínu**
(nejlevnější a nejméně zatěžující je energie nespotřebovaná)
- ❖ **Zdrojů – materiálů, paliv, vody** (využívání dešťové, odpadní)
- ❖ **Dopravy – cesty jen z nutných důvodů, nákupy v místní lokalitě, autem jezdit úsporně**
- ❖ **Jídla – omezit množství jídla, masa, zbytky nenechávat/nevyhazovat**
- ❖ **Spotřebního zboží a služeb – jen nutné nákupy, využívat zboží po celou životnost**
- ❖ **Třídit a recyklovat odpad**
- ❖ **Nakupovat bezobalově**

Snižování spotřeby

- ❖ **Edukací, přesvědčováním**
- ❖ **Zdražováním**
- ❖ **Legislativní cestou** (spotřební daň)
- ❖ **Omezením populismu vlád – státních slev, dotací a finančních podpor ke zvyšování spotřeby**

ŘEŠENÍ – před každým nákupem se ptát

- › Opravdu to potřebuji? Koupit? Nestačí pronajmout?
- › Nemohu prodloužit životnost, nebo nahradit něčím, co už mám?
- › Spotřebovávám to co již mám na 100%?
- › Nemohu to ještě použít k jinému účelu?
- › Nenakupuji že to jen chci a mohu si to dovolit?
- › Musí to být nové? Nepodléhám módě?
- › Musí to být zabalené (i několikrát a s igelitkou)?
- › Nemohu opětovně použít minulý obal?
- › Musím tam jet (autem? MHD?)? Nestačí zavolat?
- › Potřebuji zahraniční dovolenou? (letadlem?)

Environment – postup snížení emisí pro report

- Analýza stávajícího stavu produkce emisí
- Stanovení cíle/cílů snížení CO₂ stopy
- Stanovení příčin vlastních vysokých emisí
- Rozhodnutí které aspekty možno ovlivnit
- Závazek (osobní, managementu) ke snížení emisí, stanovení dekarbonizačního plánu – zdrojů, lokalit, termínů, způsobu/metody postupu a hodnocení výsledků
- Reportování výsledků plnění v reportu E

S a G reporting - možný postup

- ***Stanovit, které aspekty S a G ovlivňují firmu, které sledovat, hodnotit, vykazovat***
- ***Stanovit možné incidenty aspektů = porušení jejich funkce***
- ***Rozhodnout, které aspekty vyjadřovat a reportovat pouze verbálně, které kvantifikovat a hodnotit***

Pro kvantifikaci a hodnocení aspektů

- ***Stanovit metodiku a kritéria hodnocení sledovaných incidentů, počtu a významnosti***

S - Sociální - aspekty firmy - např.

Aspekty s možnými negativními dopady - vlivem na lidská práva.

Evidovat počet a významnost sledovaného aspektu se záměrem zlepšování:

- **Pracovních a životních podmínek, péče o zaměstnance, zdravotní zabezpečení**
- **Zaměstnanecké vztahy, práva minorit**
- **Dodržování lidských práv, principy rovnosti, diskriminace, etika, genderová vyváženost, odmítání dětské nebo vynucené práce**
- **Dopad produkce firmy na sociální vztahy k zainteresovaným stranám, okolí, společnost, město, kraj**
- **Ochrana spotřebitelů**
- **Ochrana osobních údajů**

G - GOVERNANCE – ŘÍZENÍ, SPRÁVA, OBCHODNÍ CHOVÁNÍ ASPEKTY FIRMY – např.

Aspekty s vlivem na řízení a správu společnosti, podnikání firmy, její stabilitu.

- **Řízení společnosti, struktura managementu, předcházení rizik**
- **Korupce, zdanění**
- **Vnitřní audity, kontroly a postupy**
- **Revize bezpečnosti a funkčnosti technických zařízení**
- **Odpovědnost dodavatelů – transparentnost výběru, původ materiálů, prověřené zdroje, obnovitelné materiály**
- **Nekalé principy získávání zakázek hospodářské soutěže, střet zájmů**
- **Odměňování zaměstnanců a managementu**
- **Odpovědné zajišťování a provádění investic, loajálnost vůči stakeholderům**
- **Transparentnost společnosti**
- **Odmítání dětské nebo vynucené práce, využití jejich produktů**
- **Marketing bez greenwashingu** nazývat pravými jmény máslo > x%, slivovice ze švestek

Plán – závazek pro report

❖ **Plán/závazek** ke snížení emisí, a zlepšení aspektů S, G

- Ověření a vyhodnocení výchozího stavu
- Návrh priorit
- Konkrétní projekty řešení, termíny, odpovědnost, realizace

❖ **Možné cíle pro zlepšení ESG** – zvýšit podíl obnovitelné energie, recyklace odpadů do výroby, inovace a digitalizace výroby, bezobalová logistika, rekuperace tepla, snížení prostojů, zkrácení výrobního-montážního cyklu, zkrácení logistiky nákupu i expedice → odkud z/do jaké vzdálenosti dovážíme, s jakou stopou, spotřeba vody, péče o prostředí v místě podnikání a okolí - sázení stromů, elektromobilita, péče o zaměstnance nad rámec pracovněprávního vztahu, pomoc uprchlíkům, podpora společenských aktivit v okolí podnikání

Závěr

Reportování o svém ESG stavu

má přimět odpovědné osoby – firmy, aby nejen prosperovaly finančně, ale i environmentálně se zájmem o udržitelnost, o sledování a uvědomování si podílu a vlivu svého podnikání na zlepšování aspektů ESG, dodržovat odpovědný přístup k podnikání, který je nezbytný pro zvládnutí udržitelnosti, zvyšování odolnosti vůči krizím, předcházení rizikům a zajištění přežití. Investice do udržitelnosti se vrátí a pomáhá se zlepšovat.

Děkuji za pozornost
kostak.antonin@volny.cz